

Indsatsteori for Projekt Sidevognen Køge kommune

Baggrund

Evalueringen af satspuljen: ”Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser” foretages af Epinion, i samarbejde med CFK- Folkesundhed og Kvalitetsudvikling (Region Midtjylland). Evalueringen indebærer dels en tværgående effektevaluering, dels en projektspecifik evaluering for hvert af de 8 projekter, som indgår i satspuljeprojektet.

Den projektspecifikke evaluering tager afsæt i en beskrivelse af det enkelte projekt i form af en indsatsteori, som CFK har udarbejdet i samarbejde med de centrale personer ved hvert af projekterne. Dette dokument præsenterer indsatsteorien for Horsens ASV projektet.

Dokumentet indeholder følgende:

- En beskrivelse af formålet med udarbejdelsen af indsatsteorien
- En kort beskrivelse af processen for udarbejdelsen af indsatsteorien
- En præsentation af den model, CFK anvender som udgangspunkt for udarbejdelsen af indsatsteorier
- En fremstilling af den endelige indsatsteori for projektet, inkl. grafisk overblik over indsatsens elementer (logisk model)
- Et bud på tværgående indikatorer med relevans for projektet
- Opmærksomhedspunkter for Sidevognen ift. egevaluering

Formål

Evalueringens helt centrale opgave er at dokumentere en forbindelse mellem indsatsen og en eventuel effekt. Det bedste udgangspunkt for dette er en detaljeret beskrivelse af indsatsen og dens forventede effekter, som evalueringen kan tilrettelægges ud fra. Evaluatoren har derfor tilrettelagt og gennemført en proces med hvert af projekterne, for at udarbejde en indsatsteori, som kan danne grundlag for både den tværgående og den projektspecifikke evaluering.

Proces

Udarbejdelsen af indsatsteorien har fulgt denne plan:

- **Forberedelse:** CFK har udarbejdet udkast til indsatsteori på baggrund af projekternes reviderede projektbeskrivelser og evt. yderligere relevante dokumenter. Udkastet er sendt til projektlederen, som efterfølgende er blevet ringet op mhp. at drøfte udkastet
- **Workshop:** CFK har medbragt udkastet til indsatsteori på en stor planche og har faciliteret en proces, hvor deltagerne i fællesskab har drøftet og forbedret indsatsteorien og arbejdet med identifikation af indikatorer og måleredskaber. I Køge deltog Hanne Jacobsen (Projektmedarbejder), Kim Ortmann (Projektmedarbejder), Morten Ellehauge (Leder af Fremtidslinjen), Laila Lunddorf (Leder af Perronen + Køge Rådgivnings- og Behandlingscenter), Flemming Udbjerg (Leder af Ungecenteret), Merete Hansen (Driftsansvarlig af Socialpsykiatrien) og Jens Kristoffersen (Sundhedskonsulent / Projektleder)

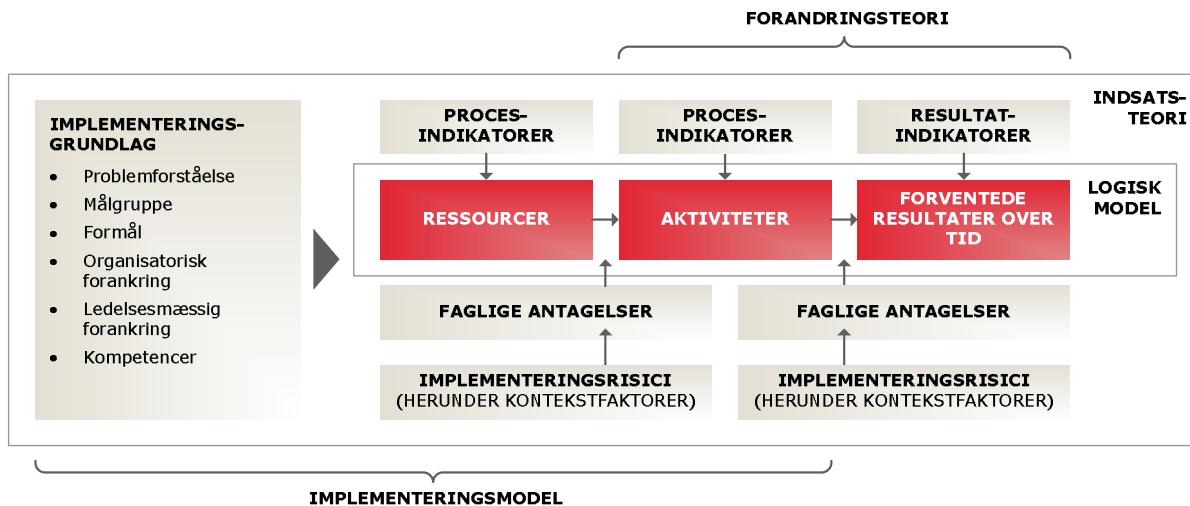
Evaluering af satspuljen: Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser

Indsatsteori

- **Opfølgning:** CFK har efterfølgende færdiggjort indsatsteorien og sendt indsatsteori med forslag til indikatorer og opmærksomhedspunkter for projektet i høring i projektet, hvorefter planen tilpasses. Det færdige produkt er udgangspunkt for evalueringen af projektet

Kort om indsatsteori

En indsatsteori er en ramme for uddybet beskrivelse af en afgrænset indsats.¹ Konceptet illustreres i figuren nedenfor.

Udgangspunktet for indsatsteorien er en tydeliggørelse af implementeringsgrundlaget. Denne del af indsatsteorien indebærer en afklaring af indsatsens problemforståelse, målgrupper, formål, m.m.

Beskrivelsen af de forventede mekanismer i indsatsen gives i visuel form, hvor de forventede kausale sammenhænge illustreres som pileforbundne kasser med et logisk og tidligt flow fra venstre mod højre – en logisk model. Den logiske model viser, hvordan ressourcer omsættes til faglige aktiviteter, som på sin side forventes at give anledning til bestemte resultater for indsatsens målgrupper på kort, mellemlangt og langt sigt.

De to sidste led i indsatsteorien er en tydeliggørelse af indsatsens metodiske indhold i form af de underliggende faglige antagelser samt en afdækning af de vigtigste implementeringsrisici. Formålet med at udfolde de faglige antagelser er at beskrive, hvad der er "inden i" pilene – hvad er de virkelige mekanismer? Beskrivelsen af implementeringsrisici sigter bl.a. på at opsamle erfaringer fra lignende indsatser, hvis sådanne findes, med særlig vægt på væsentlige kontekstfaktorer.

I en evalueringssammenhæng er det vigtigt at kunne skelne mellem belysning af implementeringskvaliteten og vurdering af den underliggende faglige teori, hvorfor en indsatsteori bør opdeles i en implementeringsmodel og en forandringsteori som vist i figuren. Kun ad denne vej vil en evaluering kunne skelne troværdigt mellem "implementeringsfejl" og "teorifejl". Af samme årsag opstiller indsatsteorien både proces- og resultatindikatorer.

¹ Betegnelsen "programteori" anvendes ofte synonymt – fx Donaldson, S. (2007): "Program Theory-Driven Evaluation Science. Strategies and Applications", New York: Lawrence Erlbaum; Funnell, S. & Rogers, P. (2011): "Purposeful Program Theory. Effective Use of Theories of Change and Logic Models", San Francisco: Jossey-Bass. Erfaringsmæssigt fungerer begrebet "indsatsteori" dog bedre og mere intuitivt i en dansk sammenhæng – jf. fx Danmarks Evalueringsinstitut EVA (2010): "Fod på frafaldet med indsatsteori", København: EVA.

Implementeringsgrundlag

Titel	Projekt Sidevognen
Projektsted	Social og Sundhedsområdet, Arbejdsmarkedsområdet og Børne- unge-området i Køge kommune.
Problemforståelse	<p>En betydelig andel af psykisk syges overdødelighed afkorter levetiden med 15- 20 år, hvilket skyldes somatisk sygdom, forårsaget af usund livsstil. Men med den rette intervention er det muligt for personer med psykisk lidelse at ændre livsstil, og de ønsker selv denne forandring.</p> <p>Personer med psykisk lidelse oplever en række barrierer. Individuelle hensyn og støtte fra det professionelle og personlige netværk tillægges stor betydning i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af livsstilsinterventioner og aktiviteter.</p> <p>Køge Kommune er optaget af at understøtte borgeren som "arkitekt i eget liv". Det betyder, at borgeren selv ved mest om behov og ønsker, og om hvad der skal til for aktiv handling i eget liv.</p> <p>Køge Kommune har i "Den Gule Dør" et værestedtilbud til gruppen af sindslidende borgere – et tilbud med en høj gennemsnitsalder, som ikke kan tiltrække psykisk sårbare unge. Målet er at udvikle et klub- / fritids-tilbud til psykisk sårbare unge.</p>
Målgruppe	<p>Det er afgørende, at aktiviteterne udvikles af brugerne. Grundlæggende vil der være fokus på at etablere meningsfulde tilbud der styrker sundhed, trivsel og fællesskaber.</p> <p>Alle unge (18-30 år) med psykiske lidelser / psykisk sårbare i Køge Kommune.</p> <p>Målgruppen udgøres af unge, som lever isoleret, fordi deres psykiske lidelse er en barriere for at indgå i relationer, eller fordi de forhindres i at deltage i de tilbud der generelt er til unge.</p> <p>Rekruttering; Alle medarbejdere i berøring med ungemålgruppen vil indgå i arbejdet med at få fat på de unge, og motivere dem til at involvere sig i tilbuddet. Det betyder at sagsbehandlere i jobcenter og socialafdelingen samt medarbejdere i socialpsykiatrien og ungeforløb på arbejdsmarkedsområdet er vidende om tiltaget, dets formål og muligheder.</p>
Formål	<p>En del af de unge psykisk sårbare kommer i kontakt med kommunen via arbejdsmarkedsområdet. Den målrettede indsats for at understøtte gruppen i at etablere sig på arbejdsmarkedet, foregår dels i Ungecenteret og UUV Køge Bugt. I forlængelse af den indsats vil projekt Sidevognen være med til at styrke de unges håb, motivation og trivsel ud fra et sundhedsfremmende perspektiv.</p>
Organisatorisk og ledelsesmæssig forankring	<p>Projektet har til opgave at fremme sundhed, trivsel og netværksdannelse blandt psykisk sårbare unge via et fritidstilbud.</p> <p>Fritidstilbuddet vil fysisk blive placeret på STU tilbuddet: Fremtidslinjen.</p> <p>Projektet forankres i Arbejdsmarkedsområdet, for at styrke arbejdet med at af-stigmatisere psykisk sårbarhed og psykiske lidelser.</p> <p>Der er delt politisk ejerskab af projektet mellem "Erhvervs- og Arbejds-</p>

Evaluering af satspuljen: Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser

Indsatsteori

markedsudvalget" samt "Social- og Sundhedsudvalget", da projektledelsen varetages af social- og sundhedsafdelingen.

Projektgruppen består af: Leder af Fremtidslinjen (STU tilbud), projektleder, projektmedarbejdere, leder af specialområdet, leder af ungeindsatsen på arbejdsmarkedsområdet, leder af Perronen (samt ad hoc inddragelse af relevante institutionsledere og øvrige aktører. Det er gruppens opgave at udarbejder beslutningsoplæg til styregruppen samt implementerer styregruppens beslutninger.

Styregruppen består af repræsentanter fra ledelsen af Social- og Sundhedsforvaltningen, Forvaltningen for Arbejdsmarkeds og Borgerservice, samt projektleder. Gruppen fastlægger mål og strategier for projektet og overordnede organisering samt fungerer som ambassadører for projektet.

Referencegruppen består af repræsentanter fra organisationer og enkeltpersoner, som kan give relevant faglig sparring og kvalitetssikring af udviklingsprojektet. Referencegruppen er rådgivende.

UUV (Fremtidslinjen) og Ungecenteret har på arbejdsmarkedsområdet et stærkt fokus på unge med særlige behov, herunder psykisk sårbare unge. Der arbejdes både med sundhedstiltag og kreativitet for at komme rundt om det hele menneske, og et fritidstilbud stående på denne platform, vil kunne styrke af-stigmatiseringen og sikre et endnu stærkere koordineret forløb med uddannelsesindsatsen og arbejdsmarkedet.

Perronen er et dagbehandlingstilbud til psykisk sårbare unge. Et tilbud der har været i drift siden august 2012. Perronen og Køge Rådgivnings- og Behandlingscenter for stofmisbrugere er organiseret under samme ledelse, og det kan være naturligt, at se et fritidstilbud til psykisk sårbare unge, i tæt samarbejde med Perronens medarbejdere.

Køge Kommune vil implementere projekt Sidevognen i et tæt samarbejde mellem de to områder og sundhedsområdet. Der vil løbende tages stilling til forankringsprocessens organisatoriske udgangspunkt, i tæt dialog på tværs af de tre områder, med afsæt i de erfaringer projektet opnår.

Kompetencer

Et fælles kompetenceforløb for alle medarbejdere tilknyttet socialpsykiatrien har sikret:

- Udvikling af et fælles sprog hos de medarbejdere, der i det daglige møder borgere med sindslidelser.
- Nye muligheder for at udbygge og styrke samarbejde på tværs, så det bliver mere helhedsorienteret og mere ensartede indsats.

For at løfte så bred en vifte af aktivitetsmuligheder som muligt, og for at sikre stærke forudsætninger for forankring, vil der indgået partnerskaber med foreningslivet. Dette arbejde vil løftes i samarbejde med Kulturfondens afdeling.

Særligt i forhold til mulighederne for fysisk aktivitet vil Køge Kommune understøtte idrætsforeningen for psykisk sårbare; Rend og Hop, med medarbejder ressourcer, så foreningen får bedre mulighed for at etablere sig, og imødekomme de unges ønsker. Ligeledes tænkes der partnerskaber ind i de øvrige foreningsmuligheder, idet projektet er opmærksom på, at aldersgruppen er dårligt repræsenteret i forvejen.

Alle medarbejdere i socialpsykiatrien indgår i kursusforløb om sundhedsfremme organiseret af sundhedsafdelingen, og alle unge som benytter fritidstilbuddet vil ligeledes tilbydes samme kursusforløb.

Faglige antagelser, risici, mulige indikatorer og opmærksomhedspunkter

Faglige antagelser	<p>Organisering: At projektet er et tværfagligt samarbejde mellem Social og Sundhedsområdet og Arbejdsmarkedsområdet medvirker til, at sårbare unge identificeres og rekrutteres til projektets aktiviteter.</p> <p>Indsats: Det handler om at etablere de "rette" tilbud, så sårbare borgere har lyst til at deltage og være aktive. De unge i målgruppen medvirker til at tilrettelægge og gennemføre fritidsaktiviteter hvilket medfører meningsfulde aktiviteter.</p> <p>De unge i målgruppen som benytter fritidstilbuddet får tilbud om kursusforløb i sundhedsfremme og ønsker at deltage.</p> <p>Støtte: Ved at involvere lokale foreninger som idrætsforeningen for psykisk sårbare; Rend og Hop, med medarbejderressourcer kan rette tilbud tilpasses målgruppen.</p>
Indikatorer	<p>Procesindikatorer Procesevalueringen vil primært bestå i kvalitative interview, men følgende procesfaktorer vil kunne monitoreres kvantitativt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Antal medarbejdere, der har gennemført kompetenceudvikling/kursusforløb• Antal borgere i målgruppen og antal borgere der har gennemført et undervisningsforløb/kursusforløb• Antal borgere som deltager i aktivitetstilbud efter et år i projektet.• Antal åbningsdage i fritidstilbuddet• Antal fremmødte på åbningsdagene• Antal møder i brugerrådet <p>Desuden for hver enkelt borger:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hvilke(t) tilbud, de modtager (som del af den aktuelle indsats)• Fremmødere registrering• Årsag til evt. frafald <p>Effektindikatorer Effekten af indsatsen måles ved at borgeren udfylder et spørgeskema ved opstarten af fritidstilbuddet samt efter 6 måneders deltagelse. Borgeren tilbydes hjælp til at udfylde spørgeskemaet.</p> <p>Spørgeskemaet måler på både puljespecifikke (tværgående) effekter og projektspecifikke effekter. De tværgående effekter måles sandsynligvis vha. et standardiseret spørgeskema (f.eks. WHO-5 eller SF12). De projektspecifikke effekter måles på skræddersyede spørgsmål.</p>

Evaluering af satspuljen: Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser

Indsatsteori

Følgende parametre kan være relevante at måle på i dette projekt:

- Selvomlevet grad af sundhed
- Selvvurdering af kostvaner
- Selvvurderet fysisk form
- Motivation for livsstilsændringer
- Motion/bevægelse i dagligdagen
- Rygning
- Alkohol
- Netværksskabelse
- Fritidsaktiviteter
- Selvvurderet udbytte af indsatsen
- Netværksdannelse og nye/flere relationer
- Reduceret ensomhed

Opmærksomhedspunkter

Dette afsnit samler de forhold og punkter, som arbejdet med indsatsteori- en har vist, at projektet har behov for at fokusere på. Nogle af disse punkter beskriver også de forhold, som den kvalitative evaluering med fordel kan rette sig i mod.

Projektet ønsker at brugerne medvirker til at igangsætte og gennemføre aktiviteter, og at brugerne er med til at organisere fritidstilbuddet. Det kan være aktuelt at følge projektets metode til at måle, på hvilke måder og hvordan brugerne deltager i projektets udvikling. Det er stadig på tegnebrættet, hvordan man vil gribe denne dokumentation an, og vil være interessant at følge.

Undervisningsforløbene for alt personale er ret almindeligt, men i hvor stor udstrækning tager brugerne imod tilbuddet, og hvilken effekt/betydning det har for brugerne, vil være interessant at undersøge.

Projektet gennemføres af forskellige men samarbejdende forvaltninger og interesseorganisationer. Hvordan kan man sikre, at alle har samme interesser/synspunkter, eller om det er en gevinst, at man arbejder ud fra forskellige perspektiver?

For at kunne sandsynliggøre, at indsatsen har en effekt, er det centralt at registrere, hvilken aktivitet den enkelte borger har fået tilbudt – og i hvilken grad vedkommende har deltaget.

Opfølgingsmålingen foretages 6 måneder efter påbegyndt deltagelse i fritidstilbud. Hvem gør dette og hvordan kontaktes borgerne?

Sidevognen Køge kommune

RESSOURCER

- Social og Sundhedsområdet og Arbejdsmarkedsområdet samarbejder på tværs for at imødekomme den udsatte borgergruppe
- I opstartsfasen indgås partnerskaber med foreningslivet. Det sker i samarbejde med Kulturfællesskabet
- Køge Kommune støtter idrætsforeningen for psykisk sårbare; Rend og Hop, med medarbejder ressourcer
- Perronen er et dagbehandlingstilbud til psykisk sårbare unge. Perronen og Køge Rådgivnings- og Behandlingscenter for stofmisbrugere er organiseret under samme ledelse. Et fritidstilbud til psykisk sårbare unge, som en selvstændig enhed i denne organisation under samme ledelse, og i tæt samarbejde med Perronens medarbejdere
- Projektgruppe bestående af projektleder, projektmedarbejdere, leder af specialområdet, leder af ungeindsatsen på arbejdsmarkedsområdet samt ad hoc inddragelse af relevante institutionsledere og øvrige aktører
- Styregruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen af Social- og Sundhedsforvaltningen, Forvaltningen for Arbejdsmarkeds og Borgerservice, samt projektleder
- Referencegruppe bestående af repræsentanter fra organisationer og enkeltpersoner, som giver relevant faglig sparring og kvalitetssikring af udviklingsprojektet. Referencegruppen er rådgivende

AKTIVITETER

Kompetenceudvikling og organisering

- Projektleder og to projektansatte deltager i Sundhedsstyrelsens obligatoriske opkvalificeringsforløb
- Der etableres korte uddannelsesforløb for projektansatte og nøglepersoner på tilbud i Socialpsykiatrien og på arbejdsmarkedsområdet
- Kompetenceudvikling af medarbejdere / projektledere
- Kompetenceudvikling af alle medarbejdere i socialpsykiatrien om viden om sundhedsfremme inden for de 4 udvalgte risikoområder og motiverende metoder.
- Tilbud til alle unge i målgruppen som benytter fritidstilbuddet om deltagelse i viden om sundhedsfremme inden for de 4 udvalgte risikoområder og motiverende metoder.
- Videreudvikling af nødvendige kompetencer hos professionelle og ungemålgruppen

Rekruttering, forberedelse og støtte

- Etablere meningsfulde tilbud der styrker sundhed, trivsel og fællesskaber
- Tilbuddene udspringer af de allerede etablerede tilbud i kommunen, tilpasset målgruppen, og nye tilbud udviklet i samarbejde med foreningslivet
- "Den Gule Dør" et værestedtilbud til gruppen af sindslidende borgere – et tilbud med en høj gennemsnitsalder, som ikke kan tiltrække psykisk sårbare unge. Der udvikles et klub- / fritidstilbud til psykisk sårbare unge, som organisatorisk kan drage fordel af de opnåede erfaringer fra Den Gule Dør / Perronen / Fremtidslinjen
- Formidlingskampagne i samarbejde med målgruppen

Udførelse

- Aktiviteterne bliver udviklet af brugerne, og det er derfor ikke muligt at beskrive konkrete aktiviteter
- Udvikling af monitoreringsredskaber til måling af nytteværdi – her især i forhold til brugernes involvering. Der følges op på udvalgte aktiviteter, ved at måle trivsel (eksempelvis via WHO5) og sundhedsfremmende parametre såsom rygestop, vægtændringer og/eller øget kondi
- Det arbejdes med politikker (kost, alkohol, tobak og fysisk aktivitet) baseret på medarbejder- og brugerinvolvering
- Der tænkes i fællesskolebænk for medarbejdere og brugere i forhold til kompetenceudvikling
- Fokus på det opsøgende face-to-face arbejde, i forhold til, at informere om tilbuddet
- En kommunikationsgruppe bestående af brugere etableres, for at sikre sammenhæng mellem budskaber og målgruppe
- Et bredt udsnit af medier bruges til løbende at samle op på projektets udvikling og tilbud, og informere om nye muligheder og events. Medierne vil være de sociale medier, Facebook, de lokale nyhedsmedier samt produktionen af små film. Filmene vil bruges som dokumentation for opnåede resultater, og som reklame i arbejdet med at få fat på de unge

PROJEKTSPECIFIKKE VIRKNINGER

Delmål

- Med afsæt i den eksisterende organisering af socialpsykiatrien og arbejdsmarkedsindsats, skal der udvikles et tilbud der kan rumme den unge brugergruppe
- Udvikling af tilbud og aktiviteter skal ske i tæt dialog med de psykisk sårbare unge og de unge med psykisk lidelse
- Etablering af et brugerråd for fritidstilbuddet
- Medarbejdere i berøring med de unge i målgruppen er opmærksomme på behovet for at understøtte den enkelte unge i at tage del i netværkskabende og sundhedsfremmende tiltag

Overordnet mål

- Projektet skal fremme sundhed, trivsel og netværksdannelse blandt psykisk sårbare unge via et fritidstilbud
- Øget fokus på at få fat i de unge med psykisk lidelse og psykisk sårbare unge, med henblik på at understøtte deres dagligdag
- Styrke viften af tilbud til unge der kan medvirke til sundere livsstil og udvidet fællesskaber
- Ved tilpasning af eksisterende tilbud samt udvikling af nye tilbud i tæt samarbejde med målgruppen er målet at 15 ud af 30 unge som benytter fritidstilbuddet er aktive i andre tilbud efter et år
- Styrke medarbejdernes muligheder for at understøtte de unges motivation til at arbejde mere sundhedsfremmende, med fokus på øget trivsel og lysten til at indgå i fællesskaber
- Styrke en håndholdt indsats der sikrer bedre støtte af den enkelte unge i en opstøts- og fastholdelsesproces i forbindelse med tilbuddene, hvilket betyder relationsskabelse mellem medarbejdere og brugerne
- Hver år deltager 30 nye borgere i målgruppen i fritidstilbuddet